

Sisekaitseakadeemia

Kaitsekolledz

Jalmar Ernits

VAHILAEV "KÕU"

Diplomitöö

Juhendaja:

Lembit Võime

Tallinn 1999

REFERAAT

DIPLOMITÖÖ KOOSNEB 53 LEHEKÜLJEST. KASUTATUD ON 58 ALLIKAT. TÖÖ ON KIRJUTATUD EESTI KEELES.

PEAMISED MÄRKSONAD: EESTI VABARIIGI PIIRIVALVE, VAHILAEV "KÕU", TEENISTUS LAEVAL, RELVASTUS JA LASKEMOON, KOOSTÖÖ TEISTE RIIGIASUTUSTEGA.

DIPLOMITÖÖ OBJEKTIS ON VAHILAEV "KÕU", TEENISTUS LAEVAL AASTATEL 1928-1939.

TÖÖ EESMÄRGIKS ON ANDA ÜLEVAADE TEENISTUSEST PIIRIVALVE VAHILAEVAL, SELGITADA LAEVA ROLLI PIIRI VALVAMISEL, SEDA AJAL, KUS TOIMUS AKTIIVNE SALAKAUBA VEDU EESTIST SOOME JA VASTUPIDI.

UURIMISMEETODINA ON KASUTATUD KIRJANDUSE JA ARHIIVIDOKUMENTIDE ANALÜÜSI. UURIMUSE TULEMUSENA ANTAKSE ÜLEVAADE PIIRIVALVE VAHILAEVA MEESKONNA TEGEVUSEST LAEVAL TEENISTUSES OLLES.

SISSEJUHATUS

Teema valiku põhjustas asjaolu, et siiani puudusid täielikult andmed ja terviklik ülevaade teenistusest piirivalve vahilaeval “Kõu” ning tema rollist võitluses salakaubaveo vastu Eestis aastatel 1928-1939.

Töö aktuaalsus ja uudsus seisneb selles, et esmakordselt käsitletakse terviklikult teenistust piirivalve vahilaeval, samuti vahilaeval kasutusel olnud relvastust ja laskemoona.

Töö põhiprobleemiks kujunes teenistuse korraldamine vahilaeval: iga laeva meeskonnaliikme õiguste ja ülesannete väljaselgitamine, samuti laevatoimkonna tegevus.

Probleemi lahendamisel lähtusin hüpoteesist, et võimalikult objektiivsete andmete saamiseks tuleb analüüsida, teemakohast arhiivimaterjali ja nappi kirjandust.

Töö eesmärgiks on anda võimalikult terviklik ja kompaktne ülevaade vahilaeva “Kõu” saamisloost, organisatsioonist, teenistusest ning koostööst teiste valitsusasutustega.

Uurimisobjektiks on piirivalve vahilaev “Kõu” aastatel 1928-1939. “Kõu” saatuse uurimist pärast 1940 aastat arhiivimaterjalide puudumine ei võimalda, mistõttu on teema uurimise jätkamine aktuaalne ka edaspidi.

Teema käsitlemiseks püstitasin järgmised ülesanded:

1. Teha kindlaks “Kõu” saamislugu;
2. kuidas oli korraldatud teenistus vahilaeval;

3. teha kindlaks isikkoosseisu suurus ja ülesanded;
4. teha kindlaks “Kõu” relvastus ja selle kasutamine;
5. vahilaeva meeskonna koostöö teiste valitsusasutustega.

Teema käsitlemiseks vajaliku materjali kogumisel kasutasin arhiividokumente ja nappi teemakohast kirjandust.

SISUKORD

REFERAAT.....	2
SISSEJUHATUS.....	3
1. VAHILAEVA “KÕU” JUHTIMINE JA RELVASTUS	7
1.1. VAHILAEVA “KÕU” ÜLESANDED	9
1.2. VAHILAEVA ISIKKOOSSEIS JA AMETIKOHUSTUSED	11
1.2.1. Vahilaeva komandör	12
1.2.2. Vahilaeva komandöri abi (ühtlasi suurtükiohvitser)	13
1.2.3. Pootsman.....	15
1.2.4. Masinainstruktor.....	15
1.2.5. Roolivanemallohvitser	16
1.2.6. Raadioallohvitser.....	17
1.2.7. Masinist.....	17
1.2.8. Kütja.....	18
1.2.9. Elektrik.....	18
1.2.10. Komendor.....	18
1.2.11. Vahipaadijuht.....	19
1.3. PIIRIVALVE VAHILAEV “KÕU” RELVASTUS JA LASKEMOON	20
1.3.1. Relva kasutamine	20
1.3.2. “Kõu” relvastus ja laskemoon	20
2. TEENISTUSE KORRALDAMINE VAHILAEVAL “KÕU”	23
2.1. ÜLDALUSED	23
2.1.1. Päevakord	23
2.1.2. Külaliste vastuvõtmine.....	24
2.1.3. Eluruumid	25
2.1.4. Toitlustamine	26
2.1.5. Laevalt lahkumise ja ilmumise kord.....	26
2.1.6. Reisijad.....	27
2.1.7. Laeva paadid.....	27
2.1.8. Alarmi- ja avraalkorrad	28
2.2. LAEVA TOIMKOND.....	28
2.2.1. Vahiohvitser	28
2.2.2. Vahimehed.....	29
2.2.3. Vahimasinist.....	30
2.2.4. Vahikütja	31
2.3. TEENISTUS TALVEL	31
2.4. VAHILAEVA ÜLESANDED SISEKAITSE ALAL	33
2.4.1. Üldised alused.....	33
2.4.2. Sisekaitse eesmärk	34
2.4.3. Piirivalve Tallinna Jaoskonna jõudude jaotus.....	34
2.4.4. Piirivalve Tallinna Jaoskonna üldine ülesanne	34

	6
2.4.5. Eriülesanded	35
2.4.6. Kaitsekorraldamine	35
2.4.7. Kogunemine	35
2.4.8. Kaitse	36
2.4.9. Ülemate asukohad.....	36
2.4.10. Side.....	37
2.4.11. Varustamine laskemoonaga.....	37
2.4.12. Sanitaartenistus.....	37
2.4.13. Sisekaitsekava maksmahakkamise kord	37
2.4.14. Erilised korraldused sisekaitsekavade kokku seadmiseks ja saladuste hoidmiseks.....	38
2.4.15. Sisekaitsekavade kinnitamine	39
2.4.16. Sisekaitsekavade kehtivus	39
2.4.17. Sisekaitsekavade kontroll	39
3. KOOSTÖÖ	39
3.1. KOOSTÖÖ KAITSEJÕUDUDE, POLITSEI, JA KAITSELIIDUGA HARJU SÕJAVÄERINGKONNAS	40
3.1.1. Piirikatte eesmärk	40
3.1.2. Üldised alused.....	40
3.1.3. Ülesanded piirikatte jõududele.....	41
3.1.4. Piirikatte jõud	41
3.1.5. Piirikatte jõudude valmisoleku aeg	41
3.1.6. Piirikatte jõudude koondamine ja tegevusse astumine	41
3.1.7. Side.....	42
3.1.8. Maastiku organiseerimine ja purustustööd.....	44
3.1.9. Varustamine laskemoonaga.....	45
3.1.10. Evakuatsioon.....	45
3.1.11. Erilised korraldused piirikatte kavade koostamiseks ja saladuste hoidmiseks	45
3.1.12. Piirikatte kavade kinnitamine.....	46
3.1.13. Piirikatte kavade kehtivus ja teostamine	46
3.1.14. Piirikatte kavade kontroll	46
3.2. KOOSTÖÖ TOLLIAMETI JA POLITSEIGA	47
SUMMARY	48
KOKKUVÕTE.....	49
KASUTATUD ALLIKAD JA KIRJANDUS	50
LISA: 1	53

1. VAHILAEVA “KÕU” JUHTIMINE JA RELVASTUS

Piirivalve seaduse kohaselt oli piirivalve ja seega ka vahilaeva “Kõu” ülesanded järgmised:

1. esemete seadusevastase üle riigi piiri toimetamise tõkestamine; salakaubaveo ja tollivarjamis süütegude avastamine ja jälitamine;
2. riigipiiri seadusevastase läbimise tõkestamine; riigipiiri loata läbijate avastamine ja jälitamine;
3. riigi piirimärkide korrashoiu eest hoolitsemine;
4. kaitseväge võimude poolt antavate riigikaitse ülesannete täitmine siseministri ja kaitseväge juhataja vahelisel kokkuleppel antavate erijuhtnõuade alusel;
5. valvamine selle järgi, et üle piiri loata ei räägitaks ega naaberriigi territooriumile ei signaliseeritaks;
6. muude ülesannete täitmine, mis seadustega, määrustega või eeskirjadega piirivalve peale pannakse.

Veepiiril on piirivalvel oma ülesannete täitmiseks vahilaevad, mille suhtes maksavad sõjalaevade kohta käivad eeskirjad ja mis sõidavad Piirivalve lipu ja vimpli all.

Piirivalve vahilaeva “Kõu” ülevõtmine ja tehnilised andmed

Mereasjanduse Peavalitsuselt ülevõetud vedurlaeva “Isabella” nimeks kinnitati

15. apr 1928 piirivalve ülema Kurvitsa käskkirjaga vahilaev “Kõu”.

Sellele järgnes käskkiri, millega “Kõu” loeti alluvaks otseselt keskasutusele.

Mootorvahilaev “Kõu” komanderiks määratakse m/vhl nr.4 komander leitnant Pentsop, seda alates 15 apr.1928.

Kuid pärast Piirivalve Valitsuse ülema käskkirja nr. 5 Tallinn 13. jaanuar 1930 määrati komanderiks vanemleitnant A. Pupp. Käskkiri kõlas järgnevalt:

Otsus 23. Detsembril 1929. a. vahilaev “Kõu” pardalt leitud alkohoolsete jookide asjus teadmiseks ja edaspidiseks täpseks täitmiseks: “Nagu minule esitatud juurdluse protokollis näha on “Kõu” komander mereväe leitnant A.

Pentsop lasknud tuua Äransgrundi juures vabal merel prantsuse lipu all seisvalt piirituslaevalt “Lyralt” vahilaevale alkohoolseid jooke.

Olgugi, et alkohoolseid jooke vahilaevalt tollile ettenäitamata maale ei toodud, on siiski see nähtus ja kord, kuidas ja kust vägijoogid on muretsatud ja seal hoitud, lubamatu.

Alkohoolsete jookide tagavara vahilaeval on olnud liiga suur, samuti ei olnud vägijoogid komanderi kindla kontrolli all ühes ruumis vaid asusid mitmes paigas laiali, isegi masinaruumis.

Niisugune alkohoolsete jookidega vabalt ümberkäimine oleks võinud saada koguni laevale saatuslikuks, rääkimata sellest, et selline piirituslaevadelt vägijookide muretsamise viis piirivalve vahilaevale üldse ei kõlba ja võib kõige muu juures olla ka aluseks piirivalvet kahjustavatele juttudele.

Piirivalve vahilaeval rannavetes liikumisel ei tohiks välismaiseid, tollita alkohoolseid jooke üldse tarbima.

Sellest kõigest on näha, et laeval on valitsenud nõrk kord, milles on süüdi vahilaeva komander ja tema abi.

Teenistuse huvides eemaldan vahilaeva “Kõu” komanderi kohalt leitnant A. Pentsopi ja viin ta üle Peipsi jaoskonda vahilaev “Erilane” komanderi kohusetäitjaks. Vahilaeva “Kõu” komanderiks määran vahilaeva “Erilane” komanderi vanemleitnant A. Puppi.

Vahilaeval “Kõu” valitsenud lubamatu ja nõrga korra eest karistan leitnant A. Pentsopit 10 päevase ja komanderi abi vanemleitnant Tamme 5 päevase arestiga reavahis.

Otsuse täideviimise eest vastutab piirivalve valitsuse ülem. Otsuse täideviimisest ettekanda.

J. Hünerson

Kohtu ja siseministri kohusetäitja

9. jaanuar.1930.

Vahilaeva “Kõu” tehnilised andmed

Kutsesignaal	HBWP
Laeva endine nimi	Isabella
Laeva tüüp	1-tekiline vedurlaev
Mahtuvus bruto	99,48 t
Mahtuvus neto	89,47 t
Laeva mõõdud	pikkus 26,48 m laius 5,71 m süvis 2,87 m
Masina andmed	350 hj
Katelde andmed	1-silindriline, soenduspinna 90 m ²
Andmed ehituse kohta	Ehitatud 1890 Inglismaal Portsmouth'is, Vasper ja Co. poolt
Materjal	teras
Registreerimis number	729
Kodusadam	Tallinn
Omanik	Eesti Vabariik

1.1. Vahilaeva “Kõu” ülesanded

“Kõu” põhiliseks ülesandeks oli võitlemine salapiirituse veo vastu Eestist Soome, kuid samuti takistati kõigi võimalike, seaduslike, vahenditega illegaalsete immigrantide ja teiste ebaseaduslike piiriületuste toimumist.

Salapiirituse vastu võitlemisel võeti aluseks Maksudevalitsuse direktori ringkirjaga saadud juhtnõõrid Riigi Teatajas avaldatud määruse nr 12585 kohaldamiseks, mis kehtis piirituse ja alkohoolsete jookide sisseveo ja läbiveo kohta ja kõlas järgnevalt:

1) Määruse järgi on keelatud ilma Majandusministri loata vedada Eestisse, läbi vedada Eestist ja välja vedada Eesti territooriumilt piiritust ja alkohoolseid jooke.

Territooriumiks loetakse mannermaad, sise- ja territoriaalvett.

Selle järgi on keelatud alkohoolsete jookide laadungiga laevadel liikuda ja peatuda ka Eesti territoriaalvetes, seda loetakse juba alkohoolsete jookide sisseveoks Eestisse.

2) Eesti territoriaalvetes liikumise keeld ei käi laevade kohta, mis liiguvad peatumata harilikke laevateid mööda ja saavad laevadokumentidega tõendada oma süütu laevasõitu s.o. sõitmine mööda harilikku laevasõiduteed lähte- ja sihtsadamate vahel läbi Eesti territoriaalvete.

Niisama võivad alkohoolsete jookide laadungiga laevad peatuda Eestis ja liikuda territoriaalvetes avarii juhtudel, kuid sellel juhul võetakse need laevad tolli, piirivalve või mõne teise lähedal oleva riigivõimu esindajate poolt järelvalve alla, sellega kaasnevad kulud tasub laevakapten. Kui aga tekib kahtlus, et laeva avarii pole tõeline, siis tuleb vastaval võimul kohale kutsuda piirivalve- või tolli võimud, kes laeva üksikasjalikult järele vaatavad ja kindlaks teevad avarii olemasolu.

Vajaduse korral tuleb laev tuua tolliasutusse asja selgitamiseks.

Rahvusvahelised mereteed Soome lahes määrati kindlaks Eesti, Soome ja N.S.V.Liidu ekspertide poolt ja on avaldatud RT.6-1927.a.

Neil teedel tuleb tegutseda erilise ettevaatusega, et ära hoida konflikte lepinguosapoolte vahel.

3) Kui selgub, et alkoholi vedavad laevad on Eesti vetes peatunud; Eesti sadamasse tulnud, ilme, et see oleks laeva sihtsadamaks; liikusid väljaspool harilikku sõiduteed; oma koorma peale-, maha- või ümberlaadinud või neid toiminguid katsunud teha; kui puudusid seaduslikud laevadokumendid, mis tõendavad laeva lähte- ja sihtsadamat; või on kindel kahtlus laeva avarii kohta, tulevad laevad kinni pidada, tolliasutusse toimetada ja nende kaptenid, omanik jne. vastutusele võtta määruse paragrahv 3 kohaselt.

4) Veel tuleb tähele panna, et uus määrus keelab kõikide alkoholi sisaldavate jookide läbiveo, väljalaadimise ja ümberlaadimise, kuna endise määruse

kohaselt oli keeld kehtiv piirituse ja selle jookide kohta, mis sisaldavad alkoholi rohkem, kui 25% Trallase järgi. Kõigi antud tegevuste toimumist kontrollis

1.2. Vahilaeva isikkoosseis ja ametikohustused

Vahilaeva “Kõu” täielik koosseis on 21 meest .

Vahilaevale “Kõu” suuruse poolest võrdne laev, millel puudub suurtükk, nõuab isikkoosseisu järgnevalt

komandör	1
kapten	1
tüürimees	1
mehaanik	1
pootsman	1
masinistid	2
madrused	6
kütjad	3
kokk	1

Lisaks vajati veel komandöri abi, vahipaadijuhti elektrikut, raadioallohvitseri ja komendori.

Harilik kaubalaevana töötav laev nõuab meeskonda, mis koosneb eelpool nimetatud ametikohtadest, 13 eraisikut. Kui aga laev peab täitma ka valve kohuseid, tuleb suurendada meeskonda komandandi ja 3 kaitseväelise madrusega (kokku neli kaitseväelast).

Meeskonna palk esimesel juhul oleks umbes 1520 kr kuus teisel juhul aga 1520 + 463,43 = 1983,43 ühes kuus navigatsiooni ajal.

Sõidutunni hind oleks sarnasel laeval umbes 9- kr (arvestatud kütte-, määrde- ning puhastusainete hind).

1.2.1. Vahilaeva komandör

Vahilaeva komandör on laeva juht kõikidel aladel. Ta allub vahetult jaoskonna ülemale, kelle käsutuses antud laev on. Komandöri võimupiirid alluvate teenistuskäigu küsimuste lahendamise ja distsiplinaarkaristuste alal on võrdsed vastava klassi laeva komandöri võimupiiridega merevæes.

Komandör vastutab korra ja distsipliini eest laeval. Temale alluvad kõik laeval teenivad ohvitserid ja teised üleajateenijad. Komandöri kohus on hoida laev korras ja valmis tegutsemiseks. Ta hoolitseb laeva varustuse, kütte- ja määrdeainete tagavarade õigeaegse täiendamise, samuti puuduste kõrvaldamise eest laeva kere, mehhanismide ning relvastuse alal.

Komandör peab tundma oma laeva ehitust, taktikalisi ja kõiki muid omadusi, et osata laeva otstarbekohaselt kasutada igas olukorras.

Komandör valvab, et laeval oleksid korras kompassid, laeva juhtimiseks vajalikud raamatud, kaardid ja teised abinõud; et raamatutes ja kaartidel oleks tehtud korralikult kõik parandused ja muudatused; hoolitseb, et enne navigatsiooni algust oleks kõrvaldatud deviatsioon või määratud selle ülejääk ja koostatud deviatsiooni tabel, mida kontrollib igal võimalikul juhul ka navigatsiooni ajal.

Komandör hoolitseb, et jaoskonnaülemal, kelle käsutuses laev seisab, oleks laeva asukoht teada.

Komandör on sõidu ajal kohustatud kasutama kõige kokkuhoidlikumat käiku, väljaarvatud juhul, kui on eriline vajadus kiiruse saavutamiseks. Ta valvab, et ei rikutaks laeva katlaid ja mehhanisme liiga kiire käigu või auru tõstmisega.

Komandör määrab laeva kursi ja on vastutav õige navigeerimise eest, igast kursi muutmisest peab temale kohe teatama.

Komandör valvab, et laeva signaalala oleks kõik korras.

Komandör valvab tollimääruste täitmise järele laeval.

Juhul kui komandör hukkub või on raskesti haige läheb laeva juhtimine üle ajutiselt komandöri abile.

Laevaõnnetuse korral kasutab komandör kõiki võimalikke vahendeid laeva päästmiseks. Kui see aga on võimatu, alustab viivitamatult vara päästmist. Varast päästab eelisjärjekorras salajased dokumendid, kaardid ning laeva- ja navigatsiooniraamatud. Kui on karta, et salajased dokumendid, raamatud ja muud asjad võivad sattuda kõrvaliste isikute kätte, hävitab nad.

Meeskonnast päästetakse ennekõike haavatud ja haiged, komandör lahku laevast viimasena.

Komandör juhib laeva vastavalt maksvatele seadustele, määrustele ja eeskirjadele piirivalve rajooniülemale ettenähtud võimupiirides ja vastutab laeva korralikkuse eest.

Komandör pöörab erilist tähelepanu julgeolekule ja vahiteenistusele. Ta kontrollib ohvitseride ja üleajateenijate vahiteenistuses olemist ja seal käitumist. Samuti kontrollib laeva navigatsiooni päevaraamatute täitmist, tehes leitud vigade ja puuduste kohta märkused oma allkirjaga.

1.2.2. Vahilaeva komandöri abi (ühtlasi suurtükiohvitser)

Komandöri abi allub vahetult komandörile. Laeva meeskonna suhtes on temal distsiplinaarvõim nagu komandoülemal sõjaväes.

Komandöri abi vastutab ja hoolitseb kõigi suurtükkide, käsirelvade ja nende laskemoon, gaasirelvade, kaugusmõõdikute ja tulejuhtimisabinõude eest.

Komandöri abi peab enne laskmisi isiklikult suurtükid üle vaatama ja kontrollima õõne ning kompressori seisukorda, sihtimismehhanismide ühtlustust, luku- ja laskemehhanismi korralikku töötamist. Pärast laskmist kontrollib, et suurtükid on tühjaks lastud ning seejärel käsib nende puhastamise. Pärast puhastamist veendub isiklikult, et relvad on puhtad ja õlitatud.

Komandöri abi kohuste hulka käib ka talvisel ajal kohustus kontrollida relvade puhtust ja määritust ning äravõetavate osade õiget asetsemist kästud kohtades.

Komandöri abi juhib isiklikult laskemoona ja suurtükiosade laevale vastuvõtmist, ära andmist ja ümberpaigutamist, inventari seejuures rikkumata.

Komandöri abi korraldab suurtükkide ja käsirelvade laskemoona paigutamist keldritesse ja teostab nende säilitamise vastavalt määrustele ja nõuetele.

Komandöri abi peab suurtükkide ja käsirelvade hoolderaamatuid, kuhu kannab kõik ette tulnud vigastused, parandused ja täiendused ning andmed igast suurtükist väljalastud õppe- või lahinlaskemoona kohta.

Komandöri abi on laeva üldala juht, ühtlasi on ta ka abiks komandörile kõigil juhtimise aladel, täites seejuures laeva suurtükiohvitseri kohuseid.

Komandöri abi valvab:

1. et laev oleks puhas ja korras;
2. et oleks tagatud laeva julgeolek nii reididel, kui sadamas;
3. et laeva paadid ja päästeabinõud oleksid alati korras, samuti ankrud, ketid, kinnitusotsad ja paatide allalaskmisabinõud;
4. et laeval valitseks kindel sisekord ja distsipliin;
5. et meeskond laeval oleks korralikult rietatud;
6. et relvi ja laskemoona hoitaks korralikult.

Komandöri abi korraldab ja juhib meeskonna sõjalist kasvatust, rivilist ja mereasjanduslikku väljaõpet. Ta koostab nädala õppe-, töö-, alarmi- ja avraalkavad ning esitab need kinnitamiseks laeva komandörile.

Komandöri abi valvab, et laeval täidetaks tervishoiu eeskirju, ning eluruumid oleks piisavalt õhutatud ja soojad.

Komandöri abi peab põhjalikult tundma oma alluvaid, nende iseloomu omadusi, kalduvusi, ustavust, võimeid teenistuse alal ja elukombeid.

Erilise hoolega jälgib alluvate juhtide tegevust ja esineb ettepanekuga nende tagandamiseks, niipea kui märkab neilt tegutsemisvõimetust, korduvat lohakust või hooletust oma kohuste vastu.

Käigul võtab komandöri abi juhtimise üle komandöri puudumisel, ning teistel juhtudel kui komandör seda käsib.

Õnnetuse korral tegutseb komandöri abi vastavalt komandöri saadud juhtnõõridele, lahkudes laevalt viimasena koos komandöriga kui ei ole antud muid korraldusi.

Komandöri abi korraldab meeskonna maale minekut ja võõraste isikute laevale tulekut vastavalt komandöri saadud käskudele.

1.2.3. Pootsman

Pootsman on üldalale määratud ja tööde jaoks tema käsutusse antud meeskonna ülem. Ta täidab laevas kompanii veltveebli kohuseid, alludes vahetult komandöri abile.

Pootsmanil on distsiplinaarvõim võrdne sõjaväe veltveebli distsiplinaarvõimuga.

Pootsman peab teadma laeva ehitust ja taageldamist sel määral, et täita kõiki laevas ettetulevaid värvimis-, taglase- ja purjetöid; raskust tõstmist, ankruseadist ja plaastripanemist; laeva ja paatide varustust ja selle taageldamist; rahvusvahelisi reegleid laevade kokkupõrgete vältimiseks merel; kompassi, purjepaadi juhtimist rooliga ja ilma ning teisi üldalal ettetulevaid töid.

Pootsman võtab isiklikult osa ettetulevatest avraal ja ja tähtsamatest laevatöödest. Tema järelvalve all on ankrud, ketid, spill, paadid, nende juurde kuuluv varustus, tööriistad ja materjalid.

Laeva sõiduvalmis seadmisel pootsman valvab kettide üle ankrutel, paatidel, tõsteabinõudel ja hoolitseb, et üldala merekindluse abinõud oleksid korras ja tarvitamiskõlblikud.

Pootsman hoolitseb selle eest, et ankruseadis oleks alati töövalmis, et ankruketi ots oleks korralikult kinnitatud ja eeskirjad ankruketi märkimise ja proovimise kohta täidetud. Pootsman viibib alati isiklikult ankru hiivamise ja allalaskmise juures.

1.2.4. Masinainstruktor

Masinainstruktor on masinaala meeskonna ülem omal erialal ja allub vahetult laeva komandöriale. Alluvate suhtes on tema distsiplinaarvõimu piirid võrdsed kompanii veltveebli omadega sõjaväes.

Masinainstruktor hoolitseb ja vastutab tema hoolde antud masinaala materiaalse korrashoiu, puhtuse ja õige käsitsemise eest laevas. Tema erilise järelvalve all on laeva masinad ja nende juurde kuuluvad juhtimisseadmed ja torustik, võllid, masinaala varakelder ja töökoda. Masinainstruktor paneb erilist rõhku meeskonna erialalisele väljaõppele ja praktiliste teadmiste ning võimete

viimistlemisele. Masinainstruktor jagab tööle määramisel masinameeskonna vastavalt komandöri saadud korraladustele, pidades silmas, et iga töö saaks tehtud piisavalt vilunud üleajateenija või sõduri poolt.

Masinainstruktor valvab, et kõik tööd erialal täidetaks korralikult, kiirelt ja täpselt, vastavalt määrustele.

Igal hommikul koristamise ajal vaatab masinainstruktor üle peamised mehhanismid, kontrollib nende pööramist ja hoolitseb selle eest, et tema järelvalve alla usaldatud abimehhanismid nende hooldajate poolt kontrollitaks, tagajärgetest kannab ette laeva komandöri.

Juhul, kui tulevad ilmsiks mingisugused puudused või vead kannab nendest koheselt ette laeva komandöri.

Masinainstruktor viibib alaliselt peamasinate soojendamise, abimehhanismide valmispanemise ja proovituuride andmise juures, valvates, et täpselt täidetaks mehhanismide järelvalve reegleid.

Peamasinate ja abimehhanismide lahtivõtmise juures viibib masinainstruktor alati isiklikult, juhib nende õiget kokkupanemist ning valvab kohapeal alluvate tegevuse järgi. Töö lõpus kannab ette laeva komandöri.

Masinainstruktor hoolitseb masinaala vare eest ja kannab komandöri aegsasti ette materjalide täiendamise vajadusest. Tähtajaliste tööde lähenemisest kannab samuti ette ja teeb ka ise vastavad ettevalmistused.

Masinate tagavaraosade ja õlide üleandmise juures viibib masinainstruktor isiklikult, valvates, et täidetaks kõiki eeskirju ja määruseid nende vedamise ja paigutamise kohta laeva lattu. Lattu hoiule antud asjade üle teostab ta kindlat järelvalvet, iga kuu lõpus esitab ta laeva komandöri aruande masinaalal äratarvitatud materjalide kohta.

Laevades, kus ei ole ette nähtud masinainstruktorit, täidab tema kohuseid motorist või mootori mehhaanik.

1.2.5. Roolivanemallohvitser

Roolivanemallohvitser on laeva komandöri abi lähim abiline rooli alal ja oma erialal allub temale.

Roolivanemallohvitser hoolitseb ja vastutab laeva roolide materiaalosa korrashoiu, puhtus ja õige käsitlemise eest. Tema erilise järelvalve all on laeva roolijuhtmestik ja käsirool, kõik kompassid, kaardikamber, käigutuled ja laternad, loodid, logid, kaardid ja lootsiraamatud ning rooli alale kuuluv inventar ja materjal, mis ei ole komandöri abi isikliku hoole all. Igast puudusest, rikkest või korratusest kannab viivitamatult ette komandöri abile.

1.2.6. Raadioallohvitser

Raadioallohvitser ehk raadiotelefonist, on komandöri abi lähim abiline laeva raadio alal ja oma erialal allub temale.

Raadiotelefonist hoolitseb ja vastutab laeva raadioala korrashoiu, puhtuse ja õige käsitlemise eest. Tema erilise järelvalve ja vastutuse alla kuuluvad laeva raadiojaamad ühes kõigi juurdekuuluvate seadmetega (raadiokamber, antennid, kõik laeva vastuvõtjad ja valjuhääldajad ühes juhtmestikuga, sidevahendid juhtsildade ja raadiokambri vahel, navigatsiooni alale kuuluvad akumulaatorid, mõõdu- ja tööriistad, kõik laeva ajanäitajad ja muud temale välja antud materjalid.

Raadiotelefonist hoolitseb, et laeva saatejaam ja vastuvõtjad oleksid alati töökorras. Igast rikkest ja puudusest kannab ta viivitamata ette komandöri abile püüdes vead kõrvaldada nii kiiresti kui võimalik.

Raadiotelefonist peab täpselt teadma kõiki kehtivaid määruseid ja eeskirju rahvusvahelise ja sisemaalise raadioga sidepidamise kohta.

1.2.7. Masinist

Masinist on masina instruktori lähim abiline ja oma eriala allub temale. Masinisti hooldada antakse teatus osa mehhanisme, mille korrastamise, puhtuse ja töötamisvõime eest ta vastutab. Ta peab tundma kogu masina seadist, ühes torustiku klappide ja ventiilidega, jälgima hoolikalt masina liikuvaid osi ja hoolitsema nende otstarbekohase käsitlemise ja korraliku õlitamise eest.

Masinist vastutab, et kõik temale usaldatud tööd korralikult ja kiiresti tehtud saaksid. Igast puudusest või rikkest peab ta viivitamatult ette kandma masinainstruktorile.

1.2.8. Kütja

Kütja on masinainstruktori lähim abiline ja oma erialal allub temale. Temale allub erialal hooldamisel olevate mehhanismide meeskond.

Kütja hoolitseb, et kõik temale usaldatud tööd saaksid tehtud kiiresti ja korralikult. Igast rikkest ja puudusest teatab kiiresti masinainstruktorile ja asub ise seda koheselt likvideerima. Laeva auru all olemisel peab kütja hoolsalt valvama katla tulede, toitevee tasapinna, aurururve ja suitsu järele, samuti katlaruumis olevate abimehhanismide käsitlemise ja korraliku õlitamise järele.

Vahilseisev kütja täidab masinainstruktori korraldusi ja käsk. Erilise tähelepanelikkusega jälgib ta masinaruumist tulevaid käsk.

1.2.9. Elektrik

Elektrik on masinainstruktori lähim abiline ja oma erialal allub temale. Elektrik vastutab elektriala seadmete ja mehhanismide korrashoiu, puhtuse ja töötamisvõime eest.

Elektrik peab tundma laeva dünamomasinaid, laeva elektrijuhtmestikku koos lülitatus-, ja harukarpidega ja elektrivalgustus süsteemi kogu armatuuri. Ta valvab, et elektrijuhtmed ei saaks ühendust laeva kerega.

Elektrik peab vähemalt korra kuus mõõtma iga dünamomasina, mootori ja võrgu isolatsiooni. Elektrivõrgu korrasolekut peab ta kontrollima iga hommikul.

1.2.10. Komendor

Komendor on laeva komandöri abi lähim ja vastutav abi ja oma erialal allub temale.

Komendor hoolitseb ja vastutab suurtüki alal materiaalse korrashoiu, puhtuse ja õige suurtüki käsitlemise eest laevas. Tema erilise järeelvalve all on kõik suurtükid, käsirelvad, mis ei ole meeskonnale välja antud, suurtüki puhastamise abinõud, laskemoon, materjalid ja laskemoona ning materjalide hoiukohad.

Komendor vaatab igal hommikul koristamise ajal üle kõik suurtükid ja laskemoona hoiukohad.

Suurtüki lahtivõtmise juures viibib komendor isiklikult.

Komendor vaatab pärast laskmist suurtükid üle ja korraldab nende puhastamise ja pesemise, kuid ei lase relvasid enne õlitada, kui komandöri abi on selleks käsu andnud.

Komendor vastutab selle eest, et kõik laskemoona hoiustamise kohta kehtivad määrused ja eeskirjad oleksid täidetud.

1.2.11. Vahipaadijuht

Vahipaadil, millel ei ole koosseisus ettenähtud komandör-ohvitseri, täidab juhi kohuseid vahipaadijuht vastavalt laevakomandöri ja komandöri abi kohustustele.

Vahipaadijuht täidab ka rooli vanemallohvitseri ja komendor vanemallohvitseri kohuseid, kui vahipaadi koosseisus ei ole nimetatud ametiisikuid.

Vahipaadijuht allub vahetult rajooniülemale, kelle käsutusse vahipaad on määratud, või oma alalise asukoha järgi rajooniülemale jaoskonnaülemale määramisel. Vahipaadi majanduse juhtimisel on tal kordoniülemale õigused.

Mootori vanemallohvitser.

Mootori vanemallohvitseri hooldamisele määratakse vahipaadi mootorid ja mehhanismid.

Ta vastutab ja hoolitseb mootoriala ja materiaalosa korrashoiu, puhtuse ja õige käsitlemise eest vahipaadil. Igast märgatud rikkest või puudusest kannab viivitamatult ette vahipaadijuhile ja asub koheselt selle kõrvaldamisele.

Ta peab teadma, kui suured on mootori kütteainete ja määrdeõlide tagavara ja nende täiendamise tarvidusest ette kandma viivitamatult oma ülemale.

Igal hommikul vaatab ta üle mootorid ja kontrollib mootori pööramisega selle korrasolekut.

1.3. Piirivalve vahilaev "Kõu" relvastus ja laskemoon

1.3.1. Relva kasutamine

Kõik laevad, nii Eesti Vabariigile kui ka välismaale kuuluvad laevad, väljaarvatud sõjalaevad, on kohustatud tollivöös piirivalve vahilaeva lähenemisel seisma jääma, kui viimane tõmbab üles for-bramstangi (esimesse masti) päeval piirivalve lipu, öösel kaks sinist tuld mis asetsevad üksteise peal. Kui laev selle märguande peale seisma ei jää laseb vahilaev kuulita paugu suurtükist, laeva põgenema hakates korratakse pauku paar korda. Ka seda signaali eirates on vahilaeval eirajale õigus järele tulistada esmalt käiguosa ja seejärel kere pihta.

Piirivalve vahilaev võib põgeneva laeva jälitamist jätkata ka väljaspool tollivööd (22,5 km rannast), neutraalvetes.

Peale eelpool nimetatud juhtude võib vahilaeva meeskond relva kasutada ka juhul, kui kinnipeetav või läbivaadatav laev vahilaevale vastupanu osutab, seda vaid äärmisel juhul.

Kõik kinnipeetud salakaubavedajad, salakaup (kaup ja ained, mis on toimetatud või toimetamisel üle piiri väljaspool ettenähtud seaduslikku korda) ja veoabinõud saadetakse ühes protokolliga mitte hiljem, kui 3 päeva, asja otsustamiseks lähimasse tolliasutusse.

Kõik kinnipeetud kaubad, toiduained ja loomad, mis on loata keeluvöösse sisse toodud antakse üle kohaliku maakonnavalitsuse toitlustusosakonnale.

1.3.2. "Kõu" relvastus ja laskemoon

Jrk.n	Nimetus	Arv
1	Inglise vintpüss	20 tk
2	Inglise vintpüss tääk	20 tk

3	Inglise vintpüss täägi tupp	20 tk
4	Inglise vintpüss õli topse	20 tk
5	Püssi puhastusvahendid	4 tk
6	Püssi nühekuid	5 tk
7	Suurtükk firma "Grupp" 50 mm	1 tk
8	Suurtüki puhastus harjad	2 tk
9	Kuulipilduja "Maxim"	1 tk
10	Kuulipilduja "Maxim"	1 tk
	puhastusvardaid	
11	Kuulipilduja "Maxim"	1 tk
	lindilaadimismasin	
12	Kuulipilduja "Maxim" linnid	10 tk
13	Brovningid 7,65 mm	2 tk
14	Brovningid 9,00 mm	1 tk
15	Brovning tagavara salv	3 tk
16	Brovning nahk kabuurid	2 tk
17	Brovning puu kabuurid (9 MM)	1 tk
18	Brovning puhastusvardaid	2 tk
19	Suurtüki padruneid granaadiga	19 tk
20	Suurtüki padruneid tühje kotte	9 tk
21	Vene vintpüssi padruneid	1808 tk
22	Inglise vintpüssi padruneid	1178 tk
23	Brovning padruneid 7,65 mm	503 tk
24	Brovning padruneid 9,00 mm	134 tk
25	Padrunikast puust mitmesugused	3 tk
26	Padrunikast plekist	2 tk
27	Padrunitaskud nahast	6 tk

Relvastuse hulga määras oma käskkirjadega ära piirivalve valitsuse ülem.

Õpperajoonis, vahilaevadel, mootorpaatidel, kordonites ja postidel asuvate relvade laskemoonaga varustamisel täita järgmist:

I Vintpüsside varustamine padrunitega.

- 1) Iga vintpüssi tarvis hoida õpperajoonis, vahilaevadel, mootorpaatidel ja piiril asuvates kordonites või postides alaliselt 120 vintpüssi padrunit; sellest arvust 30 padrunit on alaliselt püssikandja valvuri käes ja ülejäänud kordoni ülema, postivanema pootsmanni või motoristi hoole all
- 2) Rajooni ülema asukohas ja vahilaevadel hoida alaliselt tagavaraks 60 padrunit iga arvelseisva püssi kohta.

II Kuulipildujate varustamine padrunitega.

Iga kergekuulipilduja ja püstolkuulipilduja asukohas hoida alaliselt 3000 padrunit ja iga raskekuulipilduja asukohas 5000 padrunit

III Püstolite varustamine padrunitega

- 1) Iga püstoli kandjale välja anda 50 padrunit.
- 2) Rajooni ülema asukohas ja vahilaevadel hoida alaliselt tagavaraks kuni 50 iga arvelseisva püstoli kohta.

IV Iga laskeperioodi alul majanduse osakonnast välja nõuda minu poolt laskeharjutusteks määratud norm padruneid kõigi relvade tarvis. Kordonites ja postides, vahilaevadel ja mootorpaatidel aasta läbi valvurite käes olnud padrunid laskeperioodi alguses ümber vahetada uute vastu ja vahiteenistuses tarvitusel olnud padrunid laskeharjutustel ära tarvitada.

Järelvalve relvade juhtnööride kohaselt laskemoonaga varustamise üle panen jaoskonna ülemate peale.

Rajoonidesse väljaantud kuulipildujate otstarbekohase paigutamise eest kordonitesse või postidesse on vastutav jaoskonna ülem. Igast kuulipilduja ümberpaigutamisest minule ette kanda, ette tuues põhjuseid, millest ümberpaigutus tingitud.

2. TEENISTUSE KORRALDAMINE VAHILAEVAL “KÕU”

2.1. Üldalused

Laeva teenistust täidetakse laeva komandöri poolt koostatud ja jaoskonnaülema poolt kinnitatud kava järgi. Komandöril on õigus tarvidusel kinnitatud kavast kõrvale kalduda, kandes sellest ette jaoskonnaülemale. Väljaspool teenistuslikku otstarvet on meeskonnal keelatud käimine ja viibimine neis laeva ruumides ja osades, mis ei ole ettenähtud elamiseks, nagu näiteks komandosillad, kaardikamber, masina- ja katlaruumid, köök jne.

On keelatud loata viibida paatides, mastidel j vantidel, istumine relvadel, reelingutel ja mehhanismidel samuti ei tohi nende vastu toetada. Keelatud on ka värvi rikkumine ja toetamine vastu laeva värvitud osasid.

Keelatud on lärmamine laeva kõigis osades. Viisakad laulud ja lõbutsemine vabal ajal on lubatud eluruumides ja komandöri nõusolekul ka ülemisel tekil. Vahimehe vile järgi tuleb kõik laulud ja lõbustused katkestada ja neid jätkata võib vaid siis, kui saadud ülesanne on täidetud.

Laeva illuminaatoritest on keelatud igasuguste asjade väljaviskamine, üleandmine ja vastuvõtmine, samuti jutuajamine illuminaatorite kaudu mööduvate isikutega.

Suitsetada tekil võib vaid vabal ajal ning tööde ja õppuste vaheaegadel.

2.1.1. Päevakord

Laeva päevane teenistus algab äratusega, mis toimub vahimehe vile ja käsu järgi, normaalselt 2, puhkepäevadel ja pühadel vähemalt 1 tund enne lipu heiskamist, väljaarvatud juhul, kui meeskond on öösel tegevuses olnud. Sel juhul äratatakse meeskond komandöri korraldusel. Ruumivanem hoolitseb, et meeskond koheselt pärast äratust tõuseks, riietuks ja asemed korrastaks. Pärast asemete korrastamist antakse meeskonnale vähemalt pool tundi aega pesemiseks ja hommikueine söömiseks.

Laeva koristamine toimub avraalkorra järgi, milles komandöri abi, pootsmani ja masinainstruktori ettepanekul määrab tarviliku arvu meeskonnast erialadele ja ülejäänud osa laeva teki ja ruumide koristamisele.

Harilikult koristatakse laeva kolm korda päevas; laupäevadel ja puhkepäevadel ning pühadel üks kord päevas.

Pootsman ja masinainstruktor määratakse koristamise järelvaatajateks. Koristamise üldise korralikkuse eest on vastutav komandöri abi. Laupäeviti, peale hariliku järelvalve, toimetab komandöri abi laeva ülevaatust.

Õppe- ja tööaeg algab normaalselt lipu tõstmisega, kestab öhtuse koristamiseni, sellest on väljaarvatud lõunavaheaeg, samuti ei kuulu sinna hulka puhkepäevad ja pühad.

Süüa antakse normaalselt kolm korda päevas, päevakorras ettenähtud kellaaegadel. Laua katmise ja koristamise korra määrab kindlaks komandöri abi. Vaba aega antakse meeskonnale päevakorras ettenähtud kellaaegadel.

Vaba aega kasutab meeskond oma asjade korraldamiseks ja järelevaatamiseks ning kehaliseks kasvatuseks ja meelelahutuseks.

Puhkeajaks loetakse aega pärast lõunasööki kuni tööle määramiseni, samuti magamaheitmist kuni hommikuse äratuseni. Kui meeskond on olnud mingisugusel eriti raskel tööl, siis võib komandöri äranägemisel puhkeaega pikendada.

Puhkeajal peab ruumis valitsema rahu, puhkeajal on üldeluruumides suitsetamine keelatud. Puhkeajal ei anta eluruumides ülema ilmunisel käsklust tervitamiseks, püsti tõusevad vaid mittepuhkajad.

2.1.2. Külaliste vastuvõtmine

Külalisi võib vastu võtta ainult komandöri või tema asetäitja eriloaga.

Külalisi võib viia ainult komandöri poolt selleks ettenähtud ruumidesse. Ilma valveohvitseri teadmata ei tohi ükski külaline laeva ilmuda. Vahiohvitser valvab selle järgi, et külalised ei tooks laeva kaasa joovastavaid jooke, uimasteid ega keelatud kirjandust. Ka on külalistel keelatud laevas igasugune kauplemine. Külaliste käitumise ja tegevuse eest on vastutav külastatav.

Kõik laeva koosseisu mittekuuluvad sõjaväelased, riigiametnikud ja eraisikud, kes ametiasjus laeva ilmuvad, võivad oma ülesannete täitmisele asuda ainult komandöri loal.

2.1.3. Eluruumid

Laeva ohvitseride ja üleajateenijate eluruumid määrab kindlaks laeva komandör; need peavad olema elamiseks kõlbulikud ja vastama tervishoiu nõuetele.

Eluruumide koristamist toimetavad selleks koristamiskorras ettenähtud mereväelased. Koristamise korralikkuse järgi valvab üldruumides ning instruktorite ja allohvitseride kajutites komandöri abi, kuna ohvitseride kajutites on selle eest vastutavad kajutites elavad isikud.

Kõigile üldeluruumides elavatele üleajateenijatele määratakseapid, söögilauad ja magamiskohad.

Igasse üldeluruumi määratakse ruumivanem. Puhtuse ja korra mõttes kõik ruumis elavad täidavad ruumivanema korraldusi. On keelatud igasugused hasartmängud, joovastavate jookide ning uimastavate ainete tarvitamine.

Söömine üldeluruumides on lubatud vaid selleks ettenähtud aegadel.

Elamiseks antud kajut on omaniku isiklik ruum.

Kajuti üks võti on kajuti omaniku ja teist hoitakse komandöri abi korraldusel erilises klaasuksega ja lukustatud kapis, et vajaduse korral võimaldada kajutisse sissepääsu.

Lahingu, alarmi ja ülevaatuse ajal peavad kõik kajuti ukSED olema avatud.

Kajutiomanikel on keelatud kajutis hoida mürk-, lõhke-, ja kergestisüttivaid aineid, samuti kergestiriknevaid toitaineid. Ka on keelatud kajutis ilma komandöri loata ette võtta ümberehitamist.

Ühiskajut on laeva ohvitseride koosviibimise ruum.

2.1.4. Toitlustamine

Meeskonna toitlustamine toimub nende eneste hoolet ja kulul ühiskatlast. Toidu valmistab koosseisus ettenähtud kokk. Ühiskatla toidul võivad olla ka laeva ohvitserid .

Toiduainete muretsemist, hoidmist, väljastamist ja arvestamist teostab meeskonna poolt valitud toitlustaja.

2.1.5. Laevalt lahkumise ja ilmunise kord

Meeskonna võib maaala lubada siis, kui laevale on lubatud ühenduse pidamine kaldaga. Kaldaga ühenduse pidamise loa annab ja maaleminejate protsendi määrab kindlaks laeva komandör, silmas pidades, et laevas oleks alati teenistuseks vajalik arv meeskonnast.

Laeva komandöri abi lahkub laevalt ainult komandöri loal. Kõik teised laeval teenivad võivad laevalt lahkuda komandöri abi loal.

Kõik maale lubatud peavad määratud ajal laevale ilmuma, väljaarvatud haigestunud, või kui laeva ühendus kaldaga on katkestatud.

Komandöri abi peab aegsasti võtma tarvitusele abinõud, et meeskond õigel ajal laevale ilmuks, seda juhul, kui tekib vajadus ühendus kaldaga katkestada.

Selleks tuleb kõigile maale minejatele teatavaks teha vastavad leppemärgid ja signaalid.

Laevalt lahkumiseks antakse luba: tööpäevadel pärast koristamist kuni järgmise hommikuse koristamiseni; laupäeval ja pühade eelpäeval pärast lõunast koristamist kuni järgmise tööpäeva hommikuse koristamiseni.

Pühadel ja puhkepäevadel pärast hommikust koristamist kuni järgmise tööpäeva hommikuse koristamiseni.

Laeva komandör võib ohvitseride, pootsmani ja masinainstruktori laevalt äraoleku aega pikendada kuni järgmise tööpäeva lipu heiskamiseni.

Laevalt lahkujate nimekirja peab pootsman, kes selle esitab otsuse langetamiseks komandöri abile.

Maalt tagasi tulijad esinevad pootsmanile, kes nende esinemise aja väljalubatud raamatusse märgib . Komandöri abi esineb komandörile.

2.1.6. Reisijad

Isik kellel on lubatud ajutiselt laevas elamine või laevaga kaasasõitmine ja kellel ei ole teenistuslikke korraldusi selle laeva suhtes, nimetatakse reisijaks.

Iga laevale võetud reisija kohta kantakse päevaraamatusse tema nimi, millal ja mis alusel laevale võetud, samuti ka ta laevalt lahkumise aeg ja koht.

Ükski laeval viibivatest reisijatest ei tohi laevalt lahkuda ilma komandöri abi teadmata; oma tagasitulekust laevale peavad reisijad samuti teatama komandöri abile.

Reisijaid-mittesõjaväelasi laeva teenistusest osa võtma ei kohustata, kuid reisijaid allohvitseri ja sõdureid võib komandör tarviduse korral kohustada laeva töödest osa võtma.

Reisija, kes teenistuslikult on laeva komandöri ülem, võib komandörile teenistuslikke ja laeva juhtimisse puutuvaid korraldusi teha, sellest kantakse päevaraamatusse ja laeva komandör vabaneb vastutusest.

2.1.7. Laeva paadid

Igale laeva paadile määratamse hooldaja, kes hoiab paadi puhta ja korras ning valvab paadi taglase ja varustuse järgi.

Ükski paat ei tohi laevalt lahkuda komandöri loata. Kaldaga ühendust pidavale paadile määratakse toimkonnavanem, kes valvab, et kogu paadi meeskond oleks vormieeskirjade kohaselt riietatud. Paadi kaldal viibimise ajal ei lahkuta ise ega lubata ka paadi meeskonnal paadist lahkuda ilma erikorralduseta.

Paatide merel kohtamisel tuleb täpselt täita laevade kokkupõrgete vältimise reegleid.

Paatide üksteisest möödumisel tervitavad ainult paadivanemad ja kõik ohvitserid üldiste tervitamise eeskirjade kohaselt ilma püsti tõusmata.

Oma laeva komandöri ja temast kõrgema ülemate, samuti kõigi admiralide ja kindralite paati tulekul ja lahkumisel, kui paat seisab sadamas või laeva poordis vaikselt ilma ja merega, ja paadis on ainult paadi meeskond, annab paadivanem käskluse püstitõusmiseks ja valvel võtuks. Selle järel tervitavad sõudjad rivi tervitusreeglite kohaselt, kuna paadivanem käe mütsi äärde tõstab. Kõigi teiste

ohvitseride paati tulemisel ja lahkumisel, samuti väiksemas, kui kuueaerulises paadis, või kui ilmastik ei võimalda püsti tõusmist antakse käsklus “valvel” , meeskond püsti ei tõuse, kuid keerab vaate tervitatava suunas. Sama reegli kohaselt tervitatakse möödujaid, kui laev seisab kalda ääres või laeva poordis.

2.1.8. Alarmi- ja avraalkorrad

Alarmi- ja avraalkordade all mõistetakse laeva meeskonna paigutamist korduvate tegevuste ja tööde täitmiseks.

Alarmi- ja avraalkorrad koostatakse nii, et meeskond alluks samadele ülematele, asuks samades laevaosades ja käsitseks samu relvi ja mehhanisme.

Alarmi- ja avraalkorrad koostab komandöri abi ja esitab need kinnitamiseks komandörile. Pärast kinnitamist kantakse nad kordade raamatusse ühes meeskonna nimekirjaga.

Igas laevas peavad olema koostatud järgnevad alarmikorrad: lahingukord, õhukaitsekord, gaasikaitsekord, tulekaitsekord, laeva päästmise kord ja meeskonna päästmise kord.

Tavaliselt koostatakse järgmised avraalkorrad: laeva lahinguks valmistamise kord, laeva ankrule jäämise ja ankrust lahkumise kord, laeva ülevaatuse kord, sildumise ja sillalt lahkumise kord, laevas koristamise kord, erakorraline paatide allalaskmise kord, erakorraline meeskonna rivistamise kord, poleerkord, laeva ülevaatuse kord, esemete merel kinnitamiskord.

2.2. Laeva toimkond

2.2.1. Vahiohvitser

Vahiohvitser oma vahiajal vastutab: laeva julgeoleku, korrashoiu, sõjalaevale kohase välimuse ja sisekorra määruste täpse ja korraliku täitmise eest; sadamas ja reidil maksvate üld- aj erimääruste täpse ja korraliku täitmise eest laeva poolt.

Vahiohvitser laeva seisu ajal reidil ja sadamas peab teadma laeva asukohta kaardil ja kaldamärkide järgi, vee sügavust, merepõhja omadusi ja veevoolu laeva ümbruses; ta peab jälgima ilmastiku muutumist, eriti sarnast, mis võib

ohtlik olla laevale. Peab teadma väljasoleva ankruketi pikkust ja laeva kinnitusviisi kaldaga.

Vahiohvitser valvab, et laev ankrul ja sadamas seisaks omal kohal. Ta hoolitseb, eriti halva ilmaga, et teine ankur oleks sisselaskevalmis, vajadusel laseb selle sisse ja reguleerib ketid; sadamas täiendab vajaduse korral kinnitusotsi.

Vahiohvitser valvab, et laeva lipp ja vimplid tõstetaks ja alla lastaks õigel ajal ja reeglipäraselt ning et need oleksid puhtad ja korralikud. Ta viibib lipu heiskamise ja langetamise ajal üleval tekil, merevahis sillal ja annab käsklusi.

Vahiohvitser valvab kindla sisekorra ja distsipliini nõuete täitmise ärgi laeval. Nõuab, et meeskond käituks korralikult, oleks ettenähtud vormis ja suitsetaks ainult määratud ajal ja kohtades.

Vahiohvitser valvab, et prügi loobitaks merre või teisiti kõrvaldatakse laevalt ainult määratud ajal ja kohas.

2.2.2. Vahimehed

Vahimeesteks määratakse vahilaeva üleajateenijaid 24 tunniks kahes või kolmes vahetuses; vahetus toimub harilikult iga 4 tunni järel.

Tekivahimees allub vahetult vahiohvitserile. Ta täidab vahiteenistuses vahiohvitseri, komandöri abi ja komandöri käske ja korraldusi; neist kõrgemate ülemate poolt antud käskudest ja korraldustest kannab viivitamata ette komandörile, tema puudumisel komandöri abile või sellele neist, kelle korraldusi ta täidab, talitades ise vastavalt saadud juhtnõõridele.

Tekivahimees peab alaliselt viibima väljas; sadamas peamiselt maalekäigu trepi läheduses.

Ruumi võib ta siseneda vaid lühikeseks ajavahemikuks teenistuse asjus, puhkeajal, tulede järelvaatamiseks ja järgmise vahimehe äratamiseks. Mitte puhkeajal, ja lõuna vaheajal ta selleks ruumi ei lähe, vaid teeb kõik toimingud tekilt ruumi ukse juurest, andes vile ja vajalikud korraldused.

Tekivahimees peab olema rietatud sarnaselt tunnimeestega. Ta on relvastatud püstoliga ja kannab kaelas keti otsas vilet.

Tekivahimees võtab vastu kõik laevale tulijad, võimalikult trepi juurse, laevalt lahkujad saadab ta trepini, saadetavate hulka ei kuulu oma laeva madrused.

Kõigi ohvitseride, sõjaväeametnike ja laeva komandörist kõrgemate ülemate, ka mitteohvitseride, tulekul ja lahkumisel annab vilega signaali “valvel”.

Tekivahimees vahis seismise ajal valvab laeva julgeoleku, puhtuse ja korra järgi tekil, välispoordil ja veesolevates paatides.

Tekivahimees jälgib laeva ümbrust, märgates teistelt laevadelt või kaldalt oma laeva tunnussignaale, teatab sellest radistile. Teiste sõjalaevade või paatide lähenemisest kannab ette vahiohvitserile nii kiiresti, et viimane jõuaks välja tervitussignaali andmiseks ja laevale tulijate vastuvõtmiseks.

Tekivahimees vastab eralaevade tervitustele ilma korraldust ootamata, seda juhul, kui väljas ei ole vahiohvitseri või teisi laeva ohvitseri.

Tekivahimees heiskab ja langetab lipu vastavalt vahiohvitseri korraldusele.

Alarmi, erakorralise väljakutse, uputuse, tulekahju ja muu õnnetuse või erakorralisel juhul laeval või selle läheduses, tekivahimees teatab sellest viivitamatult vahiohvitserile ja võtab kasutusele vastavad abinõud.

Ta kannab vahiohvitserile ette julgeoleku abinõude tarvitusele võtmiseks igasugustest järskudest ilmastikumuutustest ja samuti kõigest sellest, mis võiks olla ohtlik laevale.

Vahiohvitseri loal äratab tekivahimees meeskonna õigel ajal ja teeb korraldused päevakorra õigeaegseks täitmiseks, kui ei ole teist korraldust komandörit.

Vahetusel võtab uus vahimees vastu ja endine annab üle kõik täitmiseks või edasiandmiseks määratud käsud ja korraldused ja valve alla kuuluvad esemed.

2.2.3. Vahimasinist

Vahimasinisti hooldada on teatud osa laeva mehhanismidest. Kõigist puudustest mida ta märkab, kannab viivitamatult ette masinainstruktorile. Äärmisel juhul võtab ise kasutusele kõik ettevaatusabinõud.

Käiguvahti astumisel kontrollib vahimasinist üle kõik tema hoolde antud laagrid ja liikuvad osad. Ta ei tohi lahkuda temale määratud kohalt ilma vahetuseta.

Seisuvahis on vahimasinisti kohus valvata puhtuse ja korra järgi masinas, samuti ei tohi ta masinaruumi lubada kõrvalisi isikuid.

Kõigist märgatud puudustest kannab viivitamatult ette masinainstruktorile

2.2.4. Vahikütja

Vahikütja peab kohale ilmuma vähemalt 10 minutit enne vahetust ja hoolikalt kontrollima vastuvõetavate katelde vee tasapinna, aururõhu, nafta soojendusastme ja rõhu, et torud ja ventiilid läbi ei läheks ja katlad ei lekiks. Vahi üle andnud kütjalt peab ta järele pärima, kas ei olnud mingisuguseid rikkeid, juhtumeid, millised ventiilid on avatud, kas on mõõdetud kütteaine kulu, kui palju prügi ära koristatud ja millistest punkritest võeti süsi ja nafta.

Vahikütja peab alati meeles pidama, et tema hooletuse tagajärjel võib katel lõhkeda ja põhjustada kogu meeskonna hukkamise.

Vahikütja peab katla täitmist teostama õieti, hoidma vee taseme mõõteklaasis vajalikul kõrgusel, jälgima, et auru rõhu oleks normis ja et kõikisid ahjusid võetaks ühte moodi, hoidudes üleliigsest küttekulust ja suitsust.

Kui vahis on vaja puhastada ahjusid, peab see töö olema lõpetatud 15 minutit enne vahi üleandmist. Vahi üleandmisel peab vahikütja edasi andma kõik vahi ajal saadud käsud ja korraldused, samuti teatama kõikidest juhtumitest.

2.3. Teenistus talvel

1. Lipu tõstmisest kuni laeva tööde aja lõpuni on üks laeva ohvitseridest kogu aeg laevas, kus ta täidab vahiohvitseri kohuseid. Pärast tööde lõppu kuni lipu tõstmiseni kontrollib tema vahiteenistust oma äranägemise järgi ootamata aegadel ; alaliselt laevas ta ei viibi.

2. Vahiteenistusse määratakse vahtkond, milline koosneb: a)vahtkonna ülemast(pootsman) ja kahest madrusest.

Vahtkond asub laevas lipu tõstmisest kuni järgmise päeva lipu tõstmiseni. Vahtkonna ülem kontrollib vahiteenistust laevas ja samuti pääsu kaile tõstetud mootorpaatide plomme. Liikuv post, mis Sõjasadama ülema poolt määratud

käib iga 15 minuti järel läbi kõik hooned ja kai peal seisvad paadid. Vahimehed laevas seisavad kahes vahetuses. Järgmisel päeval pärast vahist vabastamist on vahtkond teenistusest vabastatud kuni kella 12.00 ni; väljaarvatud vahtkonna ülemad (pootsmanid), kes on vabad terve järgmise päeva, kella 12.00 kuni tööde lõpuni (15.00).

Et võimaldada talvekorteris oleku ajal meeskonnale puhkust, võib moodustada kaks vahtkonda, seega oleks 48 tunni jooksul vahiteenistuses 2 pootsmani ja 4 madrust. Ülejäänud madrused oleksid kasutatavad laevatöödeks või viibiksid puhkusel.

3. Üldisest vahiteenistusest vabastatakse:

- masina jaoskonna vanem ja 2 masinisti masina töödeks
- kütjad-kütte vahiks
- raadiotelefonist-kirjalike tööde tegemiseks ja õhtuti raadio praksises (Merelaevastiku Divisjoni laevadel)

Kuna veebruari ja märtsi kuudel on laeva töid vähem oleks soovitatav esimeses järjekorras puhkusele lubada järgmisi mereväelasi:

1. masinajaoskonna vanem, v.a.o E. Aunmann	1 kuu
2. pootsman, n.a.o J. Hopmann	1 kuu
3. elektrik, v.a.o, A. Kask	2 nädalat
4. II j.m kütja k.t K. Jürgens	2 nädalat
5. kütja k.t komendor B. Reinvaldt	2 nädalat
6. roolimees E. Kääramees	1 kuu
7. I j.m B. Ulla	1 kuu

Teises järjekorras:

1. pootsman veltveebel Q.Menvelmann	1 kuu
2. raadiotelefonist, kapral J.Kundsing	1 kuu
3. masinist A. Wilberg	2 nädalat
4. masinist W. Tiik	1 kuu
5. n.a.o.R. Kaljo	1 kuu

6. motorist O. Stamm

1 kuu

7. v.a.o E. Pilder

1 kuu

Üldse puhkust sellel aastal ei saa järgmised mereväelased:

1. I j.m J. Pentsop

2. II j.m R. Kärner

3. II j.m H. Kanep

Pootsman v.a.o F. Pühelsile võib puhkust anda kolmandas järjekorras.

Selle kava järgi jääks esimese puhkuse järjekorra ajal vahtkondadeks pootsmanid Mendelmann ja Pilder, ja viis madrust: n.a.o Kaljo, mot. Stamm, I j.m Pentsop, II j.m Kanep, II j.m Kärner ja teise puhkuse järjekorra ajal pootsmanid Hopmann ja Puhel, v.a.o Kask, roolimees Kääramees, I j.m Ulla, I j.m Pentsop, II j.m Kanep, II j.m Kärner.

Kütte vahti jäävad esimese puhkuse järjekorra ajal v.a.o Pilder ja masinist Willerf, kuna masinist Tiik jääb masina töödeks. Teise järjekorra ajal on kütte vahis II j.m Jürgens ja komendor Reinvaldt.

Kütja vahi kestvus on 24 tundi. Pärast seda on ta vaba 24 tundi.

Vahiteenistuse ja puhkuse tõttu ei ole võimalik talve õppusi ette võtta. Selleks soodsaim aeg on suve algus, kui kogu meeskond on laeval.

Antud puhkusele lubamise kava on näide 1938 aastast.

2.4.. Vahilaeva ülesanded sisekaitse alal

2.4.1. Üldised alused

Maksvat korda ja riiklikku iseseisvust eitavate elementide poolt võib oodata aktiivset väljaastumist maksva riigikorra kukutamise eesmärgiga, mis võib olla:

- 1) Kallaletung sõjaväe ja teiste riiklikku julgeolekut tagavatele asutistele ülesandega: neutraliseerida või kahjutuks teha elavjõud või vähemalt selle kaaluvam osa;

- 2) Terroristlike aktidega tähtsamate ametiisikute kallal, et sellega ära hoida neid tegevusse astumast ja sellega ühtlasi demoraliseerida riigikaitsega ühenduses olevaid osi ja asutusi;
- 3) Partisanliku tegevusega, püüdes tekitada materiaalist kahju põletamise, sildade ja raudteede purustamise, telegraafi ja telefoni juhtmete rikkumise jne näol.

2.4.2. Sisekaitse eesmärk

Sisekaitse eesmärk on maksva riigikorra kukutamise katsete ära hoidmine ja mahasurumine nende ilmumise momendil minimaalse pingutuse ja jõuga.

2.4.3. Piirivalve Tallinna Jaoskonna jõudude jaotus

Piirivalve Tallinna Jaoskonna jõud jagunevad sisekaitse teostamiseks:

- Purtse rajoon allub Narva Sõjaväeringkonna Jõhvi kaitsesektori ülemale,
- Kunda ja Võsu rajoonid Viru Sõjaväeringkonna Rakvere kaitsesektori ülemale,
- Loksa ja Jägala-Jõesuu rajoonid Harju Sõjaväeringkonna Ida kaitsesektori ülemale,
- Tallinna Jaoskonna kantselei, Tallinna 1.- ja 2. rajoonid Tallinna kaitsesektori ülemale,
- Vahilaevad "Kõu" ja "Pikker" ning mootorpaadid nr 1 ja nr 4 samuti teised mootorpaadid kui need ei kuulu rajooni koosseisu ja on Piirivalve Tallinna Jaoskonna ülema käsutuses Merejõududele.

2.4.4. Piirivalve Tallinna Jaoskonna üldine ülesanne

Piirivalve Tallinna Jaoskonna ülesandeks on:

- Panna kehtima sisekaitse teostamiseks allutatud jõudude korraldused, millega oleks kindlustatud nende valmisolek ja tagatud igal ajal julgeolek nendes enestes ning tegevuse võimalused riigikaitse üldise eesmärgi saavutamiseks;

- korraldada pidev valve merel, et väljastpoolt ähvardavat hädaohtu aegsasti kindlaks teha;
- keelata ilma loata merele väljasõit igasugustele ujuvabinõudele;
- kinni pidada ja läbiotsida kõik merelt tulevad ujuvabinõud;
- toimetada luuret oma rajooni piirkondades eesmärgiga: kinni pidada kõik kahtlased isikud ja saata need lähimasse politsei, sõjaväe või Kaitseliidu üksuste korraldusse;
- kõigist erakorralistest juhtumistest viivitamata ettekanda Tallinna Jaoskonna ülemale ja vastavate kaitsesektorite ülemate poolt määratavate allrajooni ülematele.

2.4.5. Eriülesanded

Peale otsekohest ülesannete täidavad rajooni üksused veel kaitsesektorite ülemate poolt antud eriülesandeid, mis igale rajoonile antud.

2.4.6. Kaitsekorraldamine

Iga kordon, vahilaeva meeskond ühes komandöriga ja Jaoskonna kantseleisse kogunev piirivalve ametkond moodustab iga üks omaette üksiku kaitsesalga, kelle ülemateks on vastavalt koonduskohale jaoskonnaülem, rajooniülem, laeva komandör, kordoni ülem.

Alarmi väljakuulutamise momendist alluvad operatiivselt kõik kaitsesalgad vastavalt rajoonide järgi oma kaitseallrajooni ülemale kas otsekohe või viimase poolt selleks eraldi ettenähtud korras.

2.4.7. Kogunemine

1. Kõik erakorterites, või muidu oma asukohast eemalviibivad ohvitserid, kaadriallohviterid ja sõdurid ilmuvad kohe oma asukohtadesse, kui nendele eraldi koondumispunkte ettenähtud ei ole.

2. Kõik Tallinna Jaoskonnast väljaspool Tallinnat puhkusel või muidu ametialal Tallinnas viibivad ohvitserid, kaadriallohvitsid ja sõdurid ilmuvad Jaoskonna kantseleisse või neile teadaolevasse lähimasse kordonisse.
3. Tallinna 1. rajooni ülem ja Jaoskonna koosseisus olevad kaadriallohvitsid ja sõdurid ilmuvad Jaoskonna kantseleisse.

2.4.8. Kaitse

1. Üldiselt jäävad kõik jaoskonna jõud oma asukohtadesse ja asuvad neile ettenähtud ülesannete täitmisele. Oma otsekoheks kaitseks panevad välja postid.
2. Vahilaevad alluvad operatiivselt Merejõududele. Navigatsiooni ajal, kui laevad on juhuslikult merel, ilmuvad nad kohe esimesel võimalusel Tallinna sadamasse ja on valmis uueks merele väljasõiduks. Navigatsiooni vaheajal kogunevad laeva meeskonnad oma laevadele, et kaitsta laeva mässuliste eest.
3. Tallinna Jaoskonna kantseleisse kogunenud kaitsealga ülemaks on Jaoskonna ülem ja asetäitjaks Tallinna 1. rajooni ülem, viimase kohalejõudmiseni jaoskonna käskjalg. Kaitsealga paneb oma asukoha kaitseks välja posti. Esimeseks vahetuseks Jaoskonna asukoha kaitsepostile asub see, kes esimesena kohale jõuab, seda kuni Jaoskonna ülema korralduseni.

2.4.9. Ülemate asukohad

1. Tallinna Jaoskonna ülem asub Tallinnas Veizenbergi 12 -jaoskonna kantseleis.
2. Tallinna kaitsesektori ülem -Tallinna Garnisoni ülem, Tallinn Tartu maantee 61.
3. Piirivalve Tallinna 1. rajooniülem- Tallinna Jaoskonna kantseleis Veizenbergi 12.

2.4.10. Side

1. Sidekaitse kava maksma hakkamisel side kaitsesektorite ülematega, Jaoskonna- ja rajooni ülematega ning vahilaevade komandöridega raadio, telefoni, mootorrataste, jalgrataste või ratsa käskjalgedega.
2. Sisekaitse kava maksma hakkamisel rajooni ülemad ja vahilaevade komandörid annavad edasi teateid:
 - vastavalt kaitsesektorite ülemate või viimaste poolt määratud isikutele;
 - Tallinna Jaoskonna ülemale.
3. Teated antakse edasi iga tunni järel tähtsamad teated nende saabumisel.

2.4.11. Varustamine laskemoonaga

Sisekaitse kava maksma hakkamisel antakse igale piirivalvurile 120 vintpüssi padrunit .Peale selle rajooni ülematel varustada kordoneid rajooni laskemoona tagavaradest. Padrunite tagavara täiendada vastavalt kaitsesektori ülema korraldustele. Tallinna 1. rajooni ülemal padrunite tagavara täiendada Piirivalve Talituse laost.

2.4.12. Sanitaarteenistus

Arstiabi saamiseks kasutada kohapealseid kaitseliidu esmaabipunkte ja Jaoskonna arste. Raskemad haiged ja haavatud saata vastavate kaitsesektorite ülemate poolt määratud kohtadesse.

2.4.13. Sisekaitsekava maksmahakkamise kord

1. Sisekaitse kava hakkab kehtima alarmi väljakuulutamisega.
2. Alarmi käsu Tallinna Jaoskonna üksustele annavad vastavad kaitsesektorite ülemad või nende asetäitjad, kas telefoni teel või kirjaliku käsu mõnel kiiresti liikuv alabinõul.
3. Eriolukorras võib alarmi signaali andmise vahend olla iga üksik kavas loetletud signaalabinõu, mis pärast alarmi signaal peab saama aega viitmatult

vastuvõetud ja edasi antud, kõikide võimalike vahenditega. Seejuures tuleb enne selgusele jõuda, et käsk või signaal ei ole kuritahtlik, eksikombel või rikke tõttu tekkinud.

4. Alarmi signaal antakse edasi:

- telefoniga
- sireeniga
- kahjutule signaalsarvega
- mürskude ja kahuri paukudega rakettidega
- suuliste teadaannetega.

Alarmi signaalidega peavad tuttavad olema kõik Tallinna Jaoskonna ohvitserid, kaadriallohviteri ja sõdurid.

2.4.14. Erilised korraldused sisekaitsekavade kokku seadmiseks ja saladuste hoidmiseks

1. Arvestades seda, et Tallinna Jaoskonna üksused sisekaitse mõttes alluvad mitmetele kaitsesektorite ülematele, tuleb igal üksusel koostada kaitsekava vastavate kaitsesektorit poolt antud juhtnööridele ja käesolevas kavas näidatud ülesannete raamides.
2. Sisekaitse kavas tuleb selgesti väljendada korraldused, mis kindlustavad alalise valmisoleku ning julgeoleku ning võimaldaksid Tallinna Jaoskonna jõududel kehtiva riigikorra vastu sihitud väljaastumiste tekkimisel asuda nende maha surumisele parimates tingimustes.

Neisse korraldustesse kuuluvad:

- kordoni või posti ruumidesse sissepääsu korra kindlustamine;
- alarmi signaali tööle rakendamine ja erilised korraldused nende hooldamiseks ja kaitseks;
- korraldused laskemoona kohta;
- korraldused sisekaitset teostavate isikute tutvustamiseks neile sisekaitses ettenähtud ülesannetega ja kontroll selle üle, et

asjaosalised kes tõeliselt tunneksid nende peale pandud ülesandeid ja kohustusi;

- korraldused alarmi käsu levitamiseks.

3. Sisekaitsekavaga määratud ülemate asetäitjad peavad olema täielikult tuttavad sisekaitsekavaga.

4. Sisekaitsekava hoitakse alles täiesti salajases korras.

5. Käesolev sisekaitsekava on välja töötatud kahes eksemplaris, milledest üks esitatakse piirivalve ülemale teadmiseks, kuna teist hoitakse alles Tallinna Jaoskonnas.

Käesolevast kavast antakse välja vajalikud väljavõtted rajooni ülematele ja vahilaevade “Kõu” ja “Pikker” komandöridele

2.4.15. Sisekaitsekavade kinnitamine

1. Piirivalve Tallinna Jaoskonna sisekaitsekava nr 1 esitatakse Piirivalve ülemale teadmiseks.

2. Tallinna Jaoskonna rajoonide ülemad ja vahilaevade komandörid esitavad sisekaitse kavade vastavate kaitsesektorite ülematele kinnitamiseks ja ära kirjutavad nendest kavadest esitatakse Tallinna Jaoskonna ülemale.

2.4.16. Sisekaitsekavade kehtivus

Käesolev Piirivalve Tallinna Jaoskonna sisekaitsekava on koostatud Jõhvi-, Rakvere-, Harju Ida-, Harju Lääne- ja Tallinna kaitsesektorite ülemate sisekaitse kavade alusel ja hakkab kehtima allakirjutamisel.

2.4.17. Sisekaitsekavade kontroll

Kaitsesektorite ülemad ja Tallinna Jaoskonna ülem revideerivad neile alluvate üksuste sisekaitse kavasid vähemalt neli korda aastas, tehes vajalikke märkuseid sisekaitsekavale selleks otstarbeks juurde lisatud lehel.

3. KOOSTÖÖ

3.1. Koostöö kaitsejõudude, politsei, ja kaitseliiduga Harju sõjaväeringkonnas

Harju sõjaväeringkonna piirikatte kava

3.1.1. Piirikatte eesmärk

Piirikatte eesmärgiks on: kaitsta riigi piire, tõrjudes tagasi julge ja kindla tegutsemisega kõik vastase katsed tungida riigi piiridesse, et võimaldada ning tagada mobilisatsioon ja vägede koondamise kiiret ja takistamatut läbiviimist sõjaliseks tegevuseks kogu relvastatud jõududega.

3.1.2. Üldised alused

1. Piirikatte jõudude tegevus peab rajanema järgmisele põhialusele: meie ei tohi kaotada oma territooriumi ega lasta vaenlast tungida meie riigi piiridesse.
2. Vastase pealetungil tuleb ennast kaitsta julgelt ja kindlalt. Parimaks kaitseviisiks on pealetung ja aktiivne tegutsemine.
3. Piirikatte jõud katteülesannete täitmisele asudes, peavad oma alla võtma vaatluseks ja tegevuseks soodsad asukohad ning alad mere rannal, et aegsasti kindlaks teha vaenlase dessandi kavatsusi ja tõkestada ja takistada kõigi abinõudega vaenlase dessantosade saabumist.
4. Maastiku otstarbekohaseks kasutamiseks ja õigeks tegevuseks peavad Piirivalve rajooni- ja kordoni ülemad põhjalikult tundma neid piirkondi, kus neil tuleb tegutseda.
5. Piirikaitse teostamisele asudes, tuleb pidevalt korraldada kõigi võimalike abinõudega intensiivset vaatlust ja luuret.

6. Piirikatte teostamisel peab iga rajooni ülem astuma vahetusse kontakti piirikatteks määratud sõjaväe juhtidega ja Jaoskonna ülemaga, et kiiresti informeerida neid arenevatest sündmustest. Ühtlasi peab iga kordoni ülem hoolitsema selle eest, et rajooni ülem saaks õigeaegselt vajalikud teated vastase tegevuse kohta.
7. Laskemoonaga varustamise alal teha põhjalikud ettevalmistused, selleks et laskemoona pidev juurdevool ei lakkaks.

3.1.3. Ülesanded piirikatte jõududele

Piirivalve Tallinna Jaoskonnal Harju Sõjaväeringkonna põhja katteldõigus, tegutsedes piirikatte osana, on ülesandeks:

- a. teostada pidevat vaatlust merele, et vastase võimaliku dessandi kohta ja aega õigeaegselt kindlaks teha, ja sellest vastavaid sõjaväe juhte ja Jaoskonna ülemat informeerida,
- b. tõkestada ja takistada kõigi võimalike abinõudega vastase dessantosade maabumist kuni kattesõjaväe osade kohalejõudmiseni, et siis ühiselt vastase dessanti likvideerida ja maabunud väeosi hävitada.

3.1.4. Piirikatte jõud

Piirivalve Tallinna Jaoskonna piirikatte jõud koosnevad: Loksa-, Jägala-Jõesuu-, Tallinna 2.-, Tallinna 1.- ja Paldiski rajoonide meeskondadest.

3.1.5. Piirikatte jõudude valmisoleku aeg

Piirikatte jõud Jaoskonna koosseisus on alati valmis tegevusse astuma eelpool loetletud ülesannete täitmiseks.

3.1.6. Piirikatte jõudude koondamine ja tegevusse astumine

1. Piirivalve Tallinna Jaoskonna jõud jäävad kohtadele ja jätkavad vaatlust merele. Vastase katsel maabuda, astuvad kohapealsed piirivalve üksused, käsku

ootamata, vastasega võitlusse, võttes vastase maabuvad osad tule alla; lähtudes põhimõttest, et vastast üldse mitte maale lasta, sealjuures kogu aeg informeerides piirikatte sõjaväe juhte ja Jaoskonna ülemat vastase tegevusest. Kui aga vastasel mingil põhjusel siiski läks korda maale tungida, jätkavad piirivalve osad vastase tagasitõrjumist juurdelisatud skeemil näidatud positsioonidelt, olles alaliselt kontaktis vastasega ja kohale jõudvate piirikatte sõjaväe osadega. Piirikatte sõjaväe osade kohale jõudmisel, ühinevad piirivalve osad nendega, kui iseseisev vaatlus ja vastupanu esialgsetel kohtadel muutub võimatuks.

Kohtades, kus vastane dessandi katset pole teinud, jäävad kohapeal asuvad jaoskonna osad kohale ja jätkavad oma ülesannete täitmist.'

2. Edukaks võitlemiseks vastase võimalike dessantide vastu Loksa-, Järgala-Jõesuu-, Tallinna 2.-, Tallinna 1.- ja Paldiski rajooni ülematel koostada minu poolt antud näpunäidetel kava rajooni jõudude ärakasutamisest vastase dessandi õigeaegseks avastamiseks ja tema maabumise takistamiseks kooskõlas teiste piirikatte osadega.

3.1.7. Side

Komando punktid.

Komando punktid piirikatte teostamisel on järgmised:

Jrk. nr.	Nimetus	Esialgne asukoht	Koht, kuhu nähakse või näha ette KP ümberpaigutamise.
1.	3. Diviisi staap	Tallinn	Keila, Hanila või Viljandi.
2.	Põhja kattelõigu ülema KP	Tallinn Tartu mnt. nr. 61	Keila, Klooga või Kuusalu.

3.	Kalevi	Tallinn Kopli	Kahala, Kaberla,
	Jalaväerügemendi		Jõelähtme või Vääna,
	ülema KP		Posti, Valkse,
			Klooga.
4.	Piirivalve Tallinna	Tallinn Weizenbergi	- - -
	Jaoskonna ülema KP	12	
5.	Piirivalve Loksa	Hara kordon	Pudisoo, Kolga,
	rajooni ülema KP		Kahala, Kuusalu,
			Kiiu, Kaberla,
			Jõelähtme.
6.	Piirivalve Jägala-	Jägala-Jõesuu kordon	Koogi, Jõelähtme
	Jõesuu rajooni ülema		vallamaja, Kroodi,
	KP		Iru.
7.	Piirivalve Tallinna 2.	Tallinn Weizenbergi	Piirita kordon või
	Rajooni ülema KP	12	Kakumäe kordon.
8.	Piirivalve Tallinna 1.	Tallinn Weizenbergi	Piirita kordon või
	Rajooni ülema KP	12	Kakumäe kordon
9.	Piirivalve. Paldiski	Paldiski kordon	Klooga, Keila või
	rajooni ülema KP		Keila-Joa, Vääna.

Traatside.

Piirikatte kava teostamisele asumise momendist alates Piirivalve sidevõrk allub kattelõigu ülemale.

Piirikatte kava teostamisel seatakse sisse traatside otseühendused:

- Põhja kattelõigu, Piirivalve Tallinna Jaoskonna ülema ning Piirivalve Loksa-, Jägala-Jõesuu-, ja Paldiski rajooni ülemate vahel - telefoniühendus Harju sõjaväeringkonna sideülema korraldusel.

- Rajooni ülematel kasutada olemas olevaid Postitalitluse ja sõjaväe sidevõrku, valides teadete edasi andmiseks eeskätt seesuguse sidevahendi, mis võimaldab teadete edastamist kõige kiiremas korras.
- Rajooni ülematel valmis vaadata ja kindlaks määrata tagavara telefoni kõnepunktid juhuseks, kui vastase poolt piirivalve telefoni ühendus on katkestatud, et alaliselt ühenduses olla piirikatte sõjaväe osadega ja Jaoskonna ülemaga. Vajalik on, et rajooni meeskond tunneks üksikasjalikult oma ümbruse sidevõrku.
- Igasuguse traatside katkemisel kasutada kõiki teisi võimalikke ühendusviise.

Teadete edastamise kord.

Rajooni ülematel saata teated kohe:

- Vastase laevade ja õhujõudude nähtavale ilmumisel,
- vastase laevade ja õhujõudude jõudmisel Eesti territoriaalvetesse,
- vastase dessandi ettevalmistamisest,
- vastase dessandi maabumisest,
- piirikatte sõjaväe osade kohale jõudmisest ja
- üldse igasugustest juhtumistest mis on seotud piirikatttega.

3.1.8. Maastiku organiseerimine ja purustustööd

Rajooni ülematel oma rajooni valvepiirkondades organiseerida mere rannale vaatluspunktide võrk. Samuti vaadata valmis rajooni kordonite meeskondadele soodsad positsioonid mererannal vastase tulistamiseks.

Rajooni ülemad, samuti kõik temale alluvad, peavad põhjalikult tundma valvepiirkondade ja nende tagalate maastikku, et vajaduse korral anda informatsiooni kohale jõudnud piirikatte sõjaväe jõududele.

Vastase survele taandudes, kordonitest kaasa võtta või hävitada kõik varustus ja dokumendid, mida vastane võiks kasutada meie vastu.

Purustustööde kohta antakse rajoonidele erikorraldus.

3.1.9. Varustamine laskemoonaga

Piirikatte osade tegevusse astumisel, antakse igale piirivalvurile 120 vintpüssipadrunit. Hiljem, ühinedes kohale jõudnud piirikatte sõjaväe osadega varustab neid viimane.

3.1.10. Evakuatsioon

Haavatutele esmaabi andmiseks kasutada kohapealseid Kaitseliidu esmaabipunkte ja jaoskondade arste. Raskelt haavatud toimetada Tallinna Sõjaväe Keskhaiglasse. Nende veoks kasutada kohalike elanike sõidukeid. Piirikatte sõjaväe osade kohale jõudmisel toimida haavatutega vastavalt sõjaväe juhi poolt antud juhtnõuadele.

3.1.11. Erilised korraldused piirikatte kavade koostamiseks ja saladuste hoidmiseks

1. Käesoleva kava alusel rajooni ülemad töötavad välja kattekavad, millised esitavad kinnitamiseks Piirivalve Tallinna Jaoskonna ülemale.
2. Kattekavad peavad sisaldama neile käesolevas kavas antud ülesannete detailset lahendust, nähes ette vaatluspunktid, kaitsepositsioonid, telefoni kõnepunktid jne.
3. Alates käesoleva kava teostamisele asumise silmapilgust, algavad piirikatte üksused päevaraamatu pidamist.
4. Piirikatte kavaga määratud ülemate asetäitjad peavad olema täielikult tuttavad vastava üksuse piirikatte kavaga.
5. Piirikattekava hoitakse täiesti salajases korras.
6. Käesolev piirikattekava on välja töötatud kolmes eksemplaris, milledest 1. ja 2. Esitatakse kinnitamiseks Harju Sõjaväeringkonna ülemale, kuna kolmandat hoitakse Piirivalve Tallinna Jaoskonnas.

Käesolevast kavast antakse vajalikud väljavõtted Piirivalve Loksa-, Jägala-Jõesuu-, Tallinna 2.-, Tallinna 1.- ja Paldiski rajooni ülematele.

3.1.12 Piirikatte kavade kinnitamine

Piirivalve Tallinna Jaoskonna piirikattekava kinnitab Harju Sõjaväeringkonna ülem, kuna rajoonide piirikattekavad kinnitab Tallinna Jaoskonna ülem.

3.1.13. Piirikatte kavade kehtivus ja teostamine

1. Käesolev Piirivalve Tallinna Jaoskonna piirikattekava alusel väljatöötatud ja peatükk XII kinnitatud piirikatte kavad hakkavad kehtima alates Harju Sõjaväeringkonna ülema eri korraldusega määratud tähtajast.

2. Piirikatte kavade täitmisele tuleb asuda:

- eri käsku ootamata (automaatselt) - mobilisatsiooni väljakuulutamisel ja vaenlase ootamatu pealetungi korral või
- erikorraldusel.

3.1.14. Piirikatte kavade kontroll

1. Rajoonide kattedekavade esitada minule kahes eksemplaris, millest üks antakse rajooni ülemale kinnitatult tagasi.

2. Kattelõikude-, ja Tallinna Jaoskonna ülem revideerivad neile alluvate üksuste piirikatte kavasid vähemalt üks kord aastas, tehes vastavad märkused igale piirikatte kavale selleks otstarbeks juurde lisatud lehele.

3. Käesolev kava on masinal kirjutatud ohvitseri poolt.

Tallinnas 28. Septembril 1939.a.

kolonelleitnant A.Lüüs

Piirivalve Tallinna Jaoskonna ülem

Piirivalve Vahilaev "Kõu" järgib täpselt piirikatte kavas olevaid punkte, jäädes ise seejuures Tallinna Jaoskonna ülema käsutusse, asukohaga Tallinna sadamas.

3.2. Koostöö tolliameti ja politseiga

Kõik piirivöös asuvad ametivõimud iseäranis aga politsei, on kohustatud piirivalvele jõudu mööda abi andma võitlemiseks piiriseaduste rikkumisega seotud kuritegudega. Piirivalve oma korda on kohustatud kõik teated salakaubitsemise kohta väljaspool piirivööd üle andma politseile.

Tollirajoonis, kus tollivalitsus on tolliasjade ainus korraldaja, ei tohi piirivalve end tolliasjadesse segada ega korraldusi teha. Igasugused läbiotsimised tollirajoonides, mis on seotud salakaubaveoga võivad aset leida ainult tollivalitsuse poolt. Kui piirivalvel on teateid tollirajoonis oleva salakauba kohta, siis on ta kohustatud sellest tollivalitsusele teatama, piirivalve esindajal on õigus selle salakauba kinnipidamisest osa võtta.

Piirivalves, tollivalitsuses ja politseis teenivate vastastikune kinnipidamine ja läbiotsimine nende ametikohustuste täitmisel on keelatud. See määrus ei kehti välismaalt sissesõitvate kohta.

Piirivalve on kohustatud omalt poolt kaasabi andma tolliametnikele nende esimese nõudmise korral.

Politsei ja piirivalve on vastastikku kohustatud võimalust mööda üksteisele abi andma.

Summary

With this work is determined the task of the ship “Kōu” in border-guard. Overwieu of the service and personnel is also given. Cancerning personnel I have spotlighted the task and rights of every crew member. From this work it is possible to get an idea of the weapons, ammunition and equipment on board.

I have also researched the cooperation of the ship “Kōu” with other state institutions.

My suggestions for further reaserch is to:

- 1. specify the status of the ship after the year 1939;**
- 2. bring out the statistics of the crew throug the years;**
- 3. also specify the amount of the confiscated spirit and bring out the activness of smuggling by periods.**

KOKKUVÕTE

Tööga on kindlaks tehtud vahilaev “Kõu” ülesanne piirivalves, samuti on antud põhjalik ülevaade teenistusest laeval, isikkoosseisu puhul tõin välja iga meeskonnaliikme ülesanded ning õigused ja kohustused. Samuti saab tööst ettekujutuse millised relvad, laskemoon ja üldine varustus oli laeval.

Tähelepanu all oli veel Eesti Piirivalve vahilaeva koostöö teiste riigiasutustega.

Kuna arhiivialaines oli väga lai jääb mõni valdkond vähem valgustatuks, kui teine, seetõttu on teema ka edaspidi uurimiseks aktuaalne ja huvitav.

Minu ettepanekud uuritud valdkonnas olukorra täiendamiseks on:

1. täpsustada laeva saatust pärast 1939 aastat;
2. tuua välja nimeliselt laeva meeskonna statistika läbi aastate;
3. täpsustada konfiskeeritud piirituse hulk, samuti tuua välja perioodide kaupa vedamise aktiivsus;
4. täpsustada konkreetset aastate lõikes vahilaeva rolli piiri valvamisel.

KASUTATUD ALLIKAD JA KIRJANDUS

1. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1147
2. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1166
3. Eesti Riigiarhiiv. Fond 527. Nimistu 1. SÜ 1338
4. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1097
5. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1148
6. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1149
7. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1150
8. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1163
9. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1164
10. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1165
11. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1174
12. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1174
13. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1192
14. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1192
15. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1325
16. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1338
17. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1343
18. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1348
19. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1352
20. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1353
21. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1353
22. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1354
23. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1354
24. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1355
25. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1356
26. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1357
27. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1374
28. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1391

29. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1394
30. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1396
31. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1465
32. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1535
33. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1536
34. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1537
35. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1618
36. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 1621
37. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 175
38. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 176
39. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 178
40. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 211
41. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 233
42. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 253
43. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 345
44. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 345
45. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 346
46. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 347
47. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 449
48. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 70b
49. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 811
50. Eesti Riigiarhiiv. Fond 978. Nimistu 1. SÜ 811b
51. Eesti laevade eriregister 1939. 1939. Tallinn.: Veeteedevalitsus. 125 lk.
52. Eesti laevade signaalregister 1936. 1935. Tallinn.: Veeteedevalitsus. 28 lk
53. Eesti Vabariigi Laevade register. 1926. Tallinn.: Mereasjanduse
Peavalitsuse väljaanne. 95 lk.
54. Piirivalve 1922-1932. 1932.: Piirivalve Ohvitseride Kogu väljaanne. 88 lk.
55. Piirivalve käsiraamat. 1924. Tallinn.: Piirivalve Valitsus. 80 lk.
56. Piirivalveseadus antud riigivanema poolt dekreedina 27 mail 1936. a. 1936.
Tallinn. 20 lk.

57. Pullat, R. 1993. Salapiirituse vedu Eestist Soome 1919-1939. Tallinn.:
Saareke. 126 lk
58. Valitsusasutiste tegevus 1936/37. 1937. Tallinn.: Riigikantselei.
148 lk.

